

פ ר ו ט ו ק ו ל מ ס' 5 / ב

מישיבת ועדת העבודה, ביום ד', י' בכסלו תשי"ז
14.11.1956

- גבחו:**
- היו"ר ע. גוברין
 - ב. אידלסון
 - י. אלמוגי
 - ה. ברגר
 - ב.צ. הראל
- א. וילנסקה**
- א. כהן
 - ח. מגורי-כהן
 - א. רימלט
 - י. ריפתין
 - א. טוסטק
 - ס. קלמר

מוזמנים: צ. בר-ניב
ד"ר לוטן

סדר היום: חוק הגימלאות לנפגעי ספר, תשי"ז-1956

ס ע י פ 1

י. ריפתין: סעיף זה חשוב מאד, ואם אינני טועה רוב המתוכחים בקריאה ראשונה לא הסכימו לניסוחו, המדבר על כך שתהיה מפה מופקדת. אתן דוגמאות, עד כמה דבר זה חסר כל הגיון לגבי המציאות של מדינת ישראל. היה המקרה הידוע של ההתנקשות באוטובוס במעלה עקרבים, במרחק די הגון מהגבול, לא בספר. כשאנו עומדים בפני חדירות עמוקות, האם לפי זה ישנו את המפה? אצי מבין שיש פה מגמה טובה, להעדיף את הספר והייתי ברצון מחפס איזו דרך, בכל ענין וגם בענין זה, להעדיף את הספר.

בסעיף 1(1) כתוב: "כשאינ מצב מלחמה בין ישראל וכו'". מזה יש ללמוד שכאשר יש מצב מלחמה החוק הזה איננו בתקפו.

צ. בר-ניב: נכון.

י. ריפתין: לא שמתי לב לזה כל כך בקריאה ראשונה, אבל עכשיו יש לנו נסיון חדש. אני חושב שלנוכח נסיון זה יש לנסח מחדש את הסעיף. למשל, מדינת ישראל הודיעה שבוסל הסכם שביתת הנשק עם מצרים. לפי זה, מישהו יכול לומר שיש מצב מלחמה בין ישראל ובין מצרים. לפי זה יכולים לומר שאם היום ייפגע מישהו על יד יד-מרדכי או במקום אחר, לפי סעיף זה הוא יוצא מכלל הביטוח.

הסעיף האחרון, "מיהו נפגע ספר" מנוסח כך שאפשר להבין שיש טרג אבסטים, שגם נשיהיו בספר לא יחול עליהם החוק. תנועת נוער באה לטייל, וסם נפגע מישהו - אזי הם מחוץ לחוק זה.

צ. בר-ניב:

השאלה שיש להבהיר אותה ראשית כל יורדת ליסודו של החוק. לא במקרה חוק זה נקרא "חוק גמלאות לנפגעי ספר". היתה בזמנו בכנסת הצעה בדבר גמלאות לנפגעי מסתננים, והיתה ועדה שהיה לי הכבוד להיות היו"ר שלה, שהיתה צריכה לעבד את היסודות. השאלה היתה, מה הרקע התיאורטי לחוק.

כשאומרים: גמלאות לנפגעי הסתננות, ופה לא ביטוח, השאלה היא: למה המדינה צריכה לפצות את פלוני ולא את אלמוני. אם רוצים לומר שהמדינה חייבת לפצות אדם מסויים, טימן שיותר מכל אדם אחר (יותר מהבטוח הלאומי) כנראה הציבור חייב. לפי תפיסת הממשלה השאלה היא: האם המדינה אטמה בזה שאבסטים נפגעים בספר? אין חובה על המדינה לתת לכל אזרח שנפגע מאיזו סיבה שהיא. אם בותנים יותר מן הביטוח הלאומי צריכה להיות סיבה מיוחדת שמטילה על המדינה אחריות יותר גדולה במקרה זה מאשר במקרה אחר.

לו היינו מקבלים את התפיסה, שרצח על-ידי מסתננים זוהי אשמת המדינה, חייבת המדינה לפצות. גישה זו לא נתקבלה ע"י הממשלה כי לא המדיניות ולא הממשלה היא האחראית - לפי גישה זו - לקרבנות אלה.

על כן נשאלת השאלה השנייה: בכל זאת אם אני נותן לפלוני יותר מאשר לאלמוני בכיטוח לאומי, מה הסיבה? ופה אני מעמידה בספק גדול יותר את פלוני ברבדים או בישוב אחר, מאשר אותו אדם שגר בת"א או בחיפה או בירושלים; והמדינה באה לאנשים אלה ואומרת: התישבו בספר. אומר האיש: אני נענה לרצון הציבור ומעמיד את עצמי בסיכון גדול יותר מכל אדם אחר בישוב. אומרת המדינה: בסידה שאני יכולה בכסף לפצות, אפצה אותך על הסיכון המיוחד. במלים אחרות: זה לא חוק ביטוח, זה בא בנוסף לביטוח הלאומי, להשיג מטרה אחת ויחידה - לומר לאיש שנענה לקריאת הציבור ועושה את אשר המדינה רוצה שיעשה: סיכון מיוחד, על אחריותי. אבל אין לראות חוק זה כחוק האומר שהמדינה אחראית לקרבות אלה בכללם.

הוא הדין בקשר לשאלה העקרונית השנייה שמתעוררת: למי לתת ושוב, לאותו אדם שיש ענין ציבורי שיהיה שם, כדי שהחיים יזרטו שם כתקונם. המדינה אינה יכולה לומר, שאם אדם עורך טיול ביום שבת לישוב ספר, יש חובה ציבורית לפצות אותו בהיפגעו.

אשר לשאלת המלחמה, השאלה התעוררה בזמן הדיון בחוק הביטוח הלאומי וחברי הוועדה מזכרו שגם חוק הביטוח הלאומי מוציא תאונות מלחמתיות, והביטוח שנתקבל על דעת הוועדה פה-אחד היה: ביטוח או תקציבים רגילים של המדינה אליהם יכולים לטפל בקסטרופות. אם קיימת מלחמה ויחידה חדרה לישובים מסויימים, זה כבר לא מסוג אותן הבעיות שאנו מטפלים בהן. אם יקרה אסון כזה תצטרך המדינה לטפל בבעיית גימלאות או סעד או עזרה לקרבתות המלחמה.

י. ריפתין: לפי נוסח זה היום, בגבול מצרים, למשל בנחל-עוז, צריך או לא צריך לתת?

צ. בר-ניב: פה יקבע מה שאינני מוכן ברגע זה לפסוק, אם כי יש הרבה מאד חלשות של ביהמ"ש העליון על מצב מלחמה, ואני יכול לתאר לעצמי שהפגזה טוטאלית בעיר מסויימת איננה שונה מאיזו פגיעה בישוב אחר. אינני חושב שאנחנו צריכים ברגע זה ובמסגרת זו לפסוק בענין זה.

מה שבאנו פה לעשות הוא, לומר כי נוסף לחובה הכללית, נוסף לביטוח הלאומי, ציבור מסויים יקבל, ויקבל סכומים גדולים. הסכומים המשתלמים פה הם סכומים שמשתלמים לחיילים שנפגעו במלחמה ולמשפחות חללי מלחמה חיילים. לא מדובר פה בסכומים של ביטוח לאומי, אלא רואים כל אדם למעשה כחייל במערכה - וגם חייל לא מקבל תמיד אלא אם הוא נמצא בטרות מסס.

היו"ר ע. גוברין: החוק הזה קבוע לנפגעי הספר, וזהו שמו. יכולה כל הוועדה להחליט שהיא רוצה חוק נגד הסתכנות, ולהחזיר את הצעת החוק לממשלה, אבל הכנסת העבירה לנו חוק לנפגעי הספר. הוא הדין ביחס לשינוי הסעיף המדבר על מצב מלחמה. לא היה זה מקרה שאיש טאתנו לא הציע כי חוק הביטוח הלאומי יחול בזמן מלחמה. אמרנו: אם יהיה מצב מלחמה אנחנו עלולים לדון על הענין או לי לגמרי מתוך אספקט אחר, ויכול להיות שהמדינה אז תחליט כי אלה שנשארו בחיים צריכים לקבל על עצמם, כולל משפחתם, יתר נטל כדי לעזור למשפחות החללים שנפלו במלחמה. כאן אנחנו דנים על דבר אחר לגמרי, שעוררוהו סיעות שונות בקואליציה ובאפוזיציה - ענינם של אנשים שהולכים למפר וצריך לתת להם ולמשפחותיהם איזו תוספת בטחון במקרה של פגיעה בספר.

י. ריפתין: סר בר-ניב אמר שכאן מדובר על תוספת לגימלה של חוק הביטוח הלאומי. בטעיף 15 מדובר על כך שצריך לבחור, או בגמלה זו או בגמלה זו.

צ. בר-ניב: בכל המקרים זכאים לביטוח לאומי במקרה טווח. חוק זה נותן סכום גדול פי שלשה, ובזה מתבטאת התוספת.

א. רימלט: נכון שעל השאלה אם יש צורך - וייתכן שצריך - לקבוע פיצויים לנפגעי מסתכנות, יש לדון בנפרד ולא בקשר לחוק זה. אני מציע שתי הצעות תיקון: א) שהמפה תיקבע על-ידי שר הבטחון באיטור ועדת חוץ ובטחון של הכנסת; ב) לתקן ולכתוב

"כל עוד אין מצב של שלום" במקום "כסאין מצב מלחמה".

ב. אידלסון:

בהגדרה היסודית הדגש צריך להיות על כך, שהאסון קרה בנקודת ספר. אם קרה סם האסון, זה קובע. כשנותבים "אסתו" נסארים בהגדרה הידועה לנו האומרת, לרבות הידועה בציבור, אבל אין צורך במונח "והיא גרה עמו".

ג. בר-ניב:

זה טועתק מחוק הביטוח הלאומי.

ב. אידלסון:

ועדה זו לא יכולה לקבוע מה זה ספר, צריכה להיות ועדה מוסמכת שקובעת זאת מתקופה לתקופה. הנה עכשיו המפה השתנתה.

א. שוסטק:

ברור שחוק זה הוצא בזמן שהיתה קיימת בעיית ספר ורצינו להעניק לאנשי הספר תגמולים מיוחדים; אבל היות והמצב השתנה, אפילו אם יתקבל חוק זה ללא הערות תישאר בעיה שלא נפתרה. מה קרה קורה, למשל, אילו קראנו לחוק: "חוק גימלאות לנפגעי פעולות איבה שלא במצב מלחמה"?

היו"ר ע. גוברין:

זה אפשרי, אבל אז צריך להגיש חוק חדש.

א. שוסטק:

אנחנו כיום נמצאים, ומי יודע כמה זמן עוד נימצא במצב מיוחד וכל בעיית הספר מקבלת עכשיו פנים אחרות. מה הנזק אם נוציא את ההגדרה של ספר ובכתוב שהמדובר על במלאות לנפגעי פעולות איבה בכל איזור שטר הבטחון קבעו למטרה זו?

היו"ר ע. גוברין:

אני יכול להצביע בכנסת בעד הצעתך או נגדה, אבל אינני יכול לעשות זאת באמצעות חוק זה. מה שח"כ שוסטק מציע, הוא חוק לנפגעי ההסתבנות. זה דבר מכוון מאד אבל אינו טיף לחוק שלפנינו, כי ברור שזה שינוי במור ומחלט של הנושא, וכיו"ר אינני יכול להצביע על נושא חדש וחוק חדש. הכנסת העבירה את החוק הזה לוועדה ולא חוק נגד ההסתבנות.

א. כהן:

המפתח לכל הבניה נמצא למעשה בידי שר הבטחון ובידי הקביעה שלו מה זה ספר. לדעתי, המושג "ספר" לפי חוק זה אינו חייב להיות זהה עם המושג הגיאוגרפי של ספר אלא עם המושגים הפוליטיים הטוטליים; אני רואה במושג זה, לפי חוק זה, מושג גמיש המשתנה מתקופה לתקופה. כשם שיש אינטרס למדינה ליתן פרס מסויים או עידוד מסויים למי שהלך לפי צו המדינה או לפי צו מצפוננו לספר, כן יכול להיות אינטרס שמקום שאינו ספר, כמו אבן-יהודה, לא ייעזב על ידי תושביו במקרה של פגיעה מכוונת. אם אראה שמקום הפך למטרה לפגיעות מכוונות, אגיד: אשנה את המפה כדי שתושבי אותו מקום יוכלו בה.

האם מותר יהיה לשר הבטחון לקבוע רטרואקטיבית, לאחר בסיון של כמה חדשים, כי מקום פלוני הפך לספר? האם ברור כי "אדם מועסק בספר" פירושו גם "בדרך"? אני רוצה להזכיר את המקרה של א. להב שתפקידו העכיר אותו באורח קבוע בדרך סדום, והוא נפגע סם.

ח. מגורי-כהן:

עלינו לקבל את הצעת החוק לא לפי הסם בלבד אלא לפי רוח הדברים שנאמרו בקריאה ראשונה במליאת הכנסת. דנו בחוק זה אחרי המקרה באבן-יהודה, והוא שימש דוגמה. האם משפחות מרובות ילדים צריכות להתפק רק במה שהביטוח הלאומי יתן?

י. ריפתין:

אני חושב שכל המתווכחים יכלו להניח, שיוכלו לערער על ענין המפה בזמן הדיון. גם בדברי התשובה לא חלקו על זכות זו ואיש לא אמר שזה נושא חדש. אני מציע איפוא, לחשוב עוד על כך.

היו"ר ע. גוברין:

בניח שדחיתי את ההצעה שזה חוק ההסתבנות, והועדה סבורה שנתון ללכת בגבול החוק הזה, אבל יחד עם זאת היא סבורה שמבחינה פורמאלית אפשר לסנות את ענין המפה. מה אתה היית מציע בענין זה?

י. ריפתין:

אם מישהו רוצה לעזור לישובי ספר, יש הרבה דברים במה לעזור להם. אינני חושב שאנשי ישובי

סגור חושבים שמגיע להם יותר מאשר לאיש אחר שייפגע גם הוא ע"י מסתננים. אני באתי לשאלה זו מתוך נימוקים מעשיים. בניח, באה אם לבקר את בנה ביטוב ספר. היא לא באה בסליחות. חשוב שיבואו קרובים ליטוב ספר? האם לכן היא מחוץ לגימלה זו? השאלות הן הרבה יותר מורכבות מבחינת המדינה. אני מסכים עם היו"ר שאנחנו צריכים לנהוג כבוד פורמאלי, אבל אני חושב שיש צורך בסיחה עם ראש הממשלה, שהוא ימצא את התוכן הזה עד קצה גבול האפשרי.

היו"ר ע. גוברין:

אני מבין לרצון החברים, שלא אלחץ כעת על הצבעה בסעיף הראשון. נעבור לסעיפים אחרים.

צ. בר-ניב:

שאלה זו התעוררה בפני הממשלה בסדנה בהצעת החוק. ברגע מסויים היה מישהו בממשלה שעורר בדיוק אותה שאלה, וחוק זה כמיהו הוא פרי של החלטה ספורדית, לא של סדר מסויים אלא של הממשלה, יה היא נותנת וסה היא יכולה לתת מבחינה ציבורית חינוכית וגם מה הן האימפליקציות המעשיות.

ב.צ. הרצל:

המסיבות הסתנו.

צ. בר-ניב:

המסיבות בכלל לא הסתנה במידה מסדובר באנשים אלה. פה מדובר על 2 מיליון ל"י בשנה זו. מדובר פה גם על רקע פוליטי תיאורטי, אבל שיש לו חשיבות פוליטית מסדרה ראשונה. השאלה היא גם עקרונית, ועל כן אין פה שאלה של הזמנת סדר מסויים, כי אין סדר בממשלה שרשאי על דעת עצמו לשנות מהעטרה הזאת. על כן אין פה שאלה של היסח הדעת.

הוסמעו פה כמה הערות שמתקבלות על הדעת מבלי לפצוע בעקרון. אנו בכונה חפשו את הגמיש ביותר בספר. לא איכפת לממשלה להוסיף עוד הרבה ישובים שאינם ספר מבחינה גיאוגרפית, אבל העקרון הוא, שזה לא פיצוי כללי לכל אדם שנפצע בככר מוגרבי. בכונה לא הלכנו בדרך נקיטת שטות ישובים כי אדם נפצע לפעמים מתחום שבין ישובים. למען בהירות נוכל להוסיף, שקביעת התחום יכולה להיות כדיעבד. הנוסח הקיים גם כן מאפשר זאת אבל אם חברי הועדה סבורים שקיים ספק אין מניעה לתקן זאת.

תיקון שני שהממשלה מוכנה לקבל: שהטפה הזאת תיקבע ספי שהציע ח"כ רימלט, לאחר התייעצות בוועדת חוץ ובטחון. אינני חושב שזה יוסיף הרבה, כי דווקא ועדת העבודה היתה יכולה להיכנס לבעיה, כי האספקט הוא מוציאלי, אבל אם הועדה תעמוד על כך לא תהיה לנו התנגדות. אל תביטו על המפה כעל דבר יציב, כי לפי חוק הפרשנות כל פעולה שמותר לעשותה - מותר לעשותה באופן חוזר.

הבעיה היא, מבחינים לאיזה ישובים פה ידונה באותם ישובים שיסנה או שאלת עידוד התישבות בהם או מניעת עזיבתם לרגל פגיעה. אם יהיה ישוב על חוף הים והם יגיעו לטקטיקה של הטרדתו מהים, בהחלט אפשר לכלול אותו. אם תהיה מלחמה מסש אנחנו נעמוד בפני בעיה של גמלאות ואז נצטרך לטפל בזה ועלויות להיות בעיות שונות ומטונות. הצעת ח"כ רימלט, לומר "כשאין מצב שלום" מצמצמת עוד יותר, כי אם היא תקבל למעשה לא נוכל לתת לכל אלה שנפגעו מאז קום המדינה, והרי החוק הוא רטרואקטיבי.

א. רימלט:

יש אי-תיאום בין תיאור מצבים מסויימים בהגדרות יורידיות, בין חוק זה לחוקים אחרים.

צ. בר-ניב:

אין תיאום קיים ומוכרח להיות קיים. בחוק הבגד והריגול, למשל, אומרים שבגידה וריגול יכולים להיעשות גם כשאין שלום. כאן אנו אומרים: אמנם שלום אין אבל לקסטרופה המונית לא הגענו. יש שלשה מצבים: א) שלום; ב) מצב מלחמה באין פעולות איבה; ג) מצב מלחמה עם פעולות איבה.

א. שוסטק:

אם קרתה לפני שבוע פגיעה לאיש מפלטים, לפי חוק זה הוא לא יקבל סום דבר, כי היות ובאיזור זה היה מצב מלחמה בין ישראל ובין הארצות הסכנות, הוא מוצא מכלל סעיפי החוק.

צ. בר-גיב:

השאלה היא אם סוכרחים לתאם כספוגעים בעצם הכוונה. כוונות החוקים הן עונות.

א. דימלט:

יש מצבים שיכולים לזכר, שאין מצב שלחטה ובכל זאת יש פגיעה בספר.

צ. בר-גיב:

אז נסלם. כל עוד שאין מצב שלחטה דה-פקטו אנחנו כן מסלמים.

היו"ר ע. ג. ברין:

ח"כ שוסטק שואל: עובדה שהיתה שלחטה בין ישראל ובין מצרים. החוק אוטר, כשאין מצב שלחטה; יבואו סני נפגעים מהספר, שהם כלולים בכפה, ויאטרו: פדאיון מצרי פגעו בבית וסנים נסארו נכין. האם המסללה, מבחינת החוק תוכל לסלם או תאטר שהיא רוצה לסלם אבל חוק זה אינו נותן לסלם דוקא שכוועיים אלה, כי כאן כתוב, כשאין מצב שלחטה ואז היה מצב שלחטה?

צ. בר-גיב:

נכון שהמוטג, מצב שלחטה הוא שהסו בכים ביותר בלודיקטורה, אם כי הוא סופיע בהרבה חוקים ויש פסקי דין של ביהמ"ש העליון בשאלה זו מלפני שנה. נסקול עוד את האפטרות של השנת אותה מטרחה - כי לא יכולים להימנע מזה - מבלי להזדקק כלל למוטג, מצב שלחטה, אלא נחפס פורטולה שתדבר על מצב שהיקף הפעולות, הסיכונים בו וכו': מוציאים את החוק מתחולתו. לזה תינתן הכרזה כיוחדת ע"י שר הבטחון ואיסור ועדות - עוד נסקול כיצד, היינו, נבסה לברוח מהסו נח המספטי הסעורפל-סאד וניתן אפשרות למסללה, על דעת הכנסת, להכריז כתי החוק אינו חל. היינו, לזכר שיכולה להיות סוספנסיה של זכויות לפי חוק זה לתקופה מסויימת שתיקבע ע"י שר הבטחון באיסור ועדת החוק והבטחון. אינני אוטר שזו ההצעה, אלא עלה בדעתי לחפש את הפתרון בכיוון זה.

היו"ר ע. ג. ברין:

אני מבין שכל החברים תמכו בהצעת ח"כ ריפתין, שנשהה את ההצבעה בעניין זה. אני

מציע שנעבור ליתר הסעיפים.

סעיף 2

א. שוסטק:

חוק הביטוח הלאומי אינו כולל עצמאים. מה יהיה המצב? חוק הביטוח הלאומי יתוקן לגבי

העתיד ולא באופן רטרואקטיבי.

צ. בר-גיב:

פה כתוב לכה הוא זכאי, ולא מי זכאי, ונאמר: כל נפגע ספר.

י. ריפתין:

יש אנשים שנפגעו ושאיי-אפטר לרפא אותם אבל סוכרחים לדאוג לאישפוז קבע. האם הסו נחים ריפוי, החלטה, שיקום רפואי ושיקום מקצועי? מכסים זאת? לפעמים נחוצה לנפגע, מלבד השיקום המקצועי, עזרה בסידור השיכון שלו. לגבי נפגעים בספר, השאלות הטכניות הן חשובות מאוד.

ב. צ. הרצל:

אינני חושב שצריך לעודר פה את השאלה של הרחבת העזרה הרפואית וכל בעיות הביטוח הלאומי, נפגעי עבודה וספר. למעשה יש סקרים שדרוש אישפוז ארוך מאוד. בדרך כלל לא מצניקים סקרי שיתוק לא רק בבית חולים, אלא פגיעה תקופה מסויימת שהריפוי נגטר והשאלה היא להחזיק את קיומו הפיסי של האדם. אבל אין זו בעיה שאפשר להיכנס לבירורה בקטר לחוק זה.

ד"ר לוטן:

ביחס למסך האישפוז נאטר שהוא בלתי מוגבל, כל זמן שהרופאים סבורים שיש צורך ב. אטר לשיכון ולא שיקום - שאלה זו הופיעה במסגרת הביטוח הלאומי, וברור שהחוק אינו מעניק זכות לקבל שיכון. היה סקרה מסויים של אשה שנותקה בו שלטנו לה, בהסכמתה, מפרעה על חשבון הקצבות ובעזרת הלואה זו היא סידרה את תנאי השיכון, אבל אינני מציע להרחיב זאת כי אז אנו מטילים חובה כספית עצומה על המדינה.

צ. בר-גיב:

המכסימום שיכולנו לעשות פה, להעמיד אותם באותו מצב כלפי איזה שהוא חוק מקבלים את המכסימום. מכסימום הגטלאות מסוג זה ניתנות היום בביטוח הלאומי. בעיה זו, במידה שהיא קיימת, קיימת בהיקף הרבה יותר רחב במקום אחר.

י. ריפתין:

אני בכל זאת סבור שזה סקרה אחר, אם סיליהו
נפגע ע"י חדירת אויב ובקשה לזה יש שאלה
של עזרה מטוסיים. אני חושב שצריך לעזור גם לביטוח הלאומי, שתהיה
איזו שהיא נקודת אחיזה בענין זה.

היו"ר ע. גוברין:

יש מי שמטפל בטיקום ע"י שיכון ואינני
מייעץ שנעמטים זאת על הביטוח הלאומי. אם
בחוק כתוב שיקום תקצועי, הוא יכול לא לעזור בסקרה שהספרנט נפגע
בצורה רצינית. אם אנו מעמיסים על הביטוח הלאומי גם ענין שינויי
שיכון, פירושו של דבר הקטנת הגמלאות ושחרור המוסדות המיטכיים מהחובה.
אין מקרים רבים מהסוג שאליו התכוון ח"כ ריפתין. השיקום התקצועי נותן
טרח טחיה מטוסיים לביטוח הלאומי למצוא איזה דרך. לי נראה שברגע בו
נטיל זאת על הביטוח, בסופו של חשבון נזיק לנפגע.

סעיף 3

צ. בר-ניב:

סעיף 3(ב) בא ליצור בטיס לשלם את דמי
הפגיעה למי שאינו עובד. לולא כתבנו סעיף
זה היינו חסרי בטיס למתן דמי הפגיעה. בסעיף-קטן זה, אחרי הטלים
"שאינו עובד", יש להוסיף: "והוא בן 18 ומעלה ומבוסס לפי חלק א' לחוק
הביטוח הלאומי שלא לפי בקשתו בלבד".

סעיף 4

צ. בר-ניב:

בסוף הסעיף יש להוסיף: "אולם לא יינתנו
קצבה או מענק בעד פרק הזמן עד הגיע הנפגע
לגיל 14. לגבי פרק הזמן בין 14 ל-18 יראו את הנפגע מעובד שסכר עבודתו
סחצית הסכום האסור בסעיף א' או כפי שייקבע לפיו".

בסעיף הקודם קבענו דמי פגיעה כמו בתאונות
עבודה, הנה אומר בפרופורציה מהכנסתו של האדם. כשהגענו לקצבה או
למענק נכות עבודה בפנינו השאלה, אם גם פה ניתן לפי פרופורציות של
השכר, או כאן, מכיון שהציבור נותן טכספיו הוא, עליו לדאוג לטיניטום
שווה לכולם. על כן אנו מעמידים פה את הישוב הקצבות ואת מענק הנכות
על סכום אחיד, ולקחנו כשכר מינימום 6 לירות ליום - אותו שכר שהוא
היום השכר הממוצע בחישוב דמי הפגיעה בתאונות עבודה. ופה שיותר חשוב,
זה זהה עם הסכום לפיו מקבלים חיילים בפגעים את הפנסיות. סכום זה
כמו בן אינו יכול להיות יציב ואפשר לסנותו לפי האינדקס, ופה דרוש
לדעתנו אישור ועדת הכספים של הכנסת. בחוק הביטוח הלאומי ההתייעצות
היא עם ועדת העבודה, כי הנטל הוא על המעביד, אבל כאן, כשהנטל הוא
על תקציב המדינה חשבנו שנכון יהיה להתייעץ בוועדת הכספים.

היו"ר ע. גוברין:

אני בעד חובת התייעצות עם ועדת העבודה.
ועדת הכספים עלולה לקבל באותו שבוע החלטה
אחרת ממה שקבלה ועדת העבודה ויבא דבר סגוהן. הטענה מבחינת התקציב
אין לה מקום, כי הרי גם אנחנו נתחשב בתבודות השכר.

צ. בר-ניב:

אנו מקבלים את התיקון הזה.

הוחלט:

לכתוב בסעיף 4 ו-6(א) "באישור ועדת
העבודה של הכנסת" במקום "באישור ועדת
הכספים של הכנסת".

ה. מגורי-כהן:

אני רואה חוסר-שוויון בין משפחה סרוגת
ילדים ומשפחה קטנה, בסעה שאדם נכה אינו
יכול לעשות מאמץ יוצא מן הכלל כדי לכלכל את כולם.

צ. בר-ניב:

אפשר תמיד לצאת מאחת משתי נקודות: או ללכת
לפי בטיס משפחתי או ללכת לפי בטיס השכר,
שהוא בטהותו משקף את רמת חייו של האדם גם לפני התאונה. אם לקחנו
ממוצע של 6 לירות, אנו מגיעים ל-135 ל"י - כאילו לכולם היו הרבה
ילדים, כי גם החייל הנכה מגיע לטכסיטום תגמולים לפי חוק זה. העדפנו
להעמיד פה את הטכסיטום על כולם (לעומת החיילים).

סעיפים 5, 6

צ. בר-ניב:
סעיף 24 לחוק הביטוח הלאומי הוא סעיף פורמאלי של פיקוח על נפגעים. בסעיף 6 אנו אוטורים שכל אדם שמת כתוצאה מפגיעת ספר מקבל לא טה שסגיע לו מהביטוח הלאומי אלא את הסכומים המוגדלים, כמו בתאונות עבודה. העקרון הוא, שרואים כל נפגע-ספר כמו פגיעה בעבודה.

י. ריפתין:
אם ההצעה מבוססת על הטוואה לנפגעי תאונות עבודה, מדוע לא ייקרא החוק: חוק ביטוח לאומי (תיקון)?

צ. בר-ניב:
ראשית, אין פה ביטוח. שנית, רק בענין הסכומים הלכנו לפי השיטה, אבל לא לענין העילה.

סעיפים 7, 8, 9

צ. בר-ניב:
אנו עוסקים פה במטריה שהאיט הרגיל ואפילו בית-המשפט אינו יודע את העובדות ויש הכרח סטנה אותו. זה סחייב גם מבחינה בטחונית למטור זאת למי ששר הבטחון חקירה, שלרוב היא סודית.

א. שוסטק:
מוטרים ממש להחלטתו הבלעדית של אדם אחד את כל הענין. איבני יודע למה לא יכולה להיות ועדה.

צ. בר-ניב:
אין לנו כל התנגדות שיאמר, כי אפשר לערער על אישור זה בפני ועדה של שלטה קצינים. במסגרת זו אין כל התנגדות שתהיה גם ועדה.

הנחלט: להוסיף ועדת ערר שתמונה ע"י שר הבטחון.

א. שוסטק:
מדוע צריך את תוספת החיזוק של סעיף 9?

צ. בר-ניב:
החזקה היא שכל מה שכתוב באישור נכון, ויכול אדם לבוא לטעון נגד זה. לאור הסעיף על הערר, מבקש לאפשר לי לשקול אם יש צורך בדבר זה.

סעיף 10

צ. בר-ניב:
סעיף זה נותן את הסמכות השיפוטית לבית-הדין לביטוח לאומי, שדן למעשה באותה מטריה.

סעיף 11

צ. בר-ניב:
זה סעיף פורמאלי. היות ובאופן רשמי הנתבע היא הממשלה, אבל התביעות תהיינה באמצעות המוסד, שהוא סוכן הפועל בשם הממשלה.

סעיף 12

צ. בר-ניב:
הסעיפים הנזכרים כאן הם כל אותם הסעיפים שבמהותם הם זהים.

סעיף 13

צ. בר-ניב:
בקשר לסעיף זה אני מבקש להביא לישיבה הבאה נוסח שקבלתי רק לפני שבוע מטשרד הבטחון, המתאים יותר לניסוח חוקי החיילים. הכוונה היא ברור ה: אותם סאז"ים שהיום למעשה הצבא משלם להם.

סעיף 14, 15

צ. בר-ניב:
בסעיף (ב) יש למחוק את המלים "למענו או להענקה" אחרי המלה "ולתגמול".

סעיפים 16, 17

צ. בר-ניב:
פנסיות ייתנו בעד כל הזמן מעבר, אבל אם
בזמנו הוציא אדם כסף לריפוי ולא היתה
כל שליטה על זאת - זה לא נותנים. עושים את החוק רטרואקטיבי לגבי
העילות ולגבי כל זכות רצינית וכבודה ובטח הרבה זמן, אבל לגבי
העובדות החולפות שאין אפשרות לכדוק אותן הוא אינו חל.

א. טוסטק:
יכולים להיות טאות נפגעים שלא הגיעו לאחוז
נכות המקובל.

צ. בר-ניב:
בסעיף קטן (ג) צריך לסחוק את הסלים, לולא
הוראות סעיף קטן (ב). "כן יש להוסיף
סעיף-קטן (ה) האומר: "בפגיעת ספר לפני יום הפרסום ולגבי פרק הזמן
סלפני יום הפרסום תיקבע דרגת הנכות לפי מצבו של הנפגע ביום קביעתה".

היו"ר ע. גוברין:
כל עוד לא היה חוק זה ידוע לא הופקרו
אנשים אלה, והסוכנות והמטסלה נטאו בעל זה.

א. טוסטק:
אני משאיר לי זכות הסתייגות לסעיף 17.

ב. אידלסון:
אני מביעה שאלה, שחוק זה יובא לקריאה
סניה בכל ההקדם.

היו"ר ע. גוברין:
אני ממנה את ח"כ ברגר, והסיעות האחרות
יטנו את מי שהם רוצים, כדי לגמור סחוק
למסגרת הועדה את הבירור בחוק בכי הסלחמה בנאצים.

הישיבה נועלה בטעה 11.00